

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชชนน์ ได้กล่าวถึง เรื่องภาษาถิ่นในหนังสือเรื่อง "นิรุกติศาสตร์ภาค ๑" ในหัวข้อเรื่องภาษาและรูปคำของภาษาว่า

หมู่ชนที่อยู่รวมกันอันเรียกว่าประเทศชาติย่อมมีภาษาประจำชาติของตน สำหรับสื่อสารคมนาคม ทำความเข้าใจกันในประเทศในชาติและเป็นเครื่องหมายอย่างหนึ่งที่ทำให้รู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน หรือชาติเดียวกัน แต่ภาษาของชาติใดมีผู้พูดเป็นจำนวนมาก และอยู่ห่างตางกันคิดต่อกันไม่ สะดวกมากก่อน เสียงและความหมายของคำในภาษาก็จะผิดเพี้ยนกันไปมาก ภาษาที่มีลักษณะ เช่นนี้เรียกว่าภาษาถิ่น (dialects)

และอีกตอนหนึ่งในหัวข้อเดียวกัน^๒ ได้กล่าวไว้ว่า

คำพูดในภาษาจะต้องมีเสียงและความหมายแน่นอน หมายความว่าใช้กันอยู่ในถิ่นหนึ่ง และใน ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เพราะถ้ามืดสถานที่หรือมืดระยะเวลาคือยุคสมัย เสียงและความหมาย ของคำที่แน่นอนอาจเพี้ยนหรือกลายได้ เพราะภาษาก็เหมือนกับสิ่งอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น จะต้องเปลี่ยนแปลงและกลายไปตามกาลและเทศะ เสียงและความหมายของคำในภาษาจะ แข็งกร้างตายตัวที่เดียวหาได้ไม่ จะต้องมักกลายขยายตัวบ้าง สุกุหายไปบ้าง เกิดใหม่ บ้าง อันเป็นไปตามความเจริญ และความเสื่อมของภาษาและของชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษา นั้น

^๑ พระยาอนุมานราชชนน์, นิรุกติศาสตร์ภาค ๑ (พระนคร โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๔๕๕), หน้า ๒๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕.

จะเห็นว่าภาษาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตอนแรกเมื่อคนยังรวมกันอยู่เป็นกลุ่มก้อนก็ยังพูดภาษาเหมือนกัน อยู่ต่อมาเมื่อบ้านเมืองขยายออกไป คนก็แยกย้ายออกไปอยู่ในที่ต่าง ๆ อยู่ใกล้กันบ้าง ห่างไกลกันบ้าง คนที่อยู่ห่างไกลออกไปไม่ค่อยได้ติดต่อกัน ภาษาที่พูดก็ย่อมจะแตกต่างกันออกไป เพราะว่าภาษาที่พูดในที่หนึ่ง เปลี่ยนแปลงไปทางหนึ่ง ส่วนในที่ที่อยู่ห่างออกไปก็จะเปลี่ยนไปอีกทางหนึ่ง ระยะเวลาไม่ว่าก็ความแตกต่างก็มีไม่มาก แต่เมื่อเวลาผ่านไปนานเข้าความแตกต่างก็มีมากขึ้น ทุกที ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือความแตกต่าง ระหว่างภาษาในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงกับภาษาปัจจุบัน ซึ่งห่างกันเป็นเวลา ๖๐๐ กว่าปี ด้วยเหตุนี้เองในเมืองไทยเราปัจจุบันนี้จึงมีภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ แยกต่างกันไปทั่วประเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ^๓ ก็ได้กล่าวถึงเรื่องภาษาถิ่นไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "เทียบหน่วยเสียงภาษาอูบล เชียงใหม่ และสงขลา กับภาษากรุงเพา" ว่า

การศึกษาภาษาถิ่น เป็นการศึกษาวัฒนธรรมทางภาษา เป็นแนวให้ทราบที่มา และการกลาย ความหมายของคำที่ไม่ใช้ในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังเป็นแนวทางสันนิษฐานเสียง และรูปคำ เติม ทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ซึ่งภาษาถิ่นยังคงรักษาไว้ได้ ทั้งยังเป็นการ ยืนยันหลักเกณฑ์ การกลายเสียงตามแนวนิรุกติศาสตร์อีกด้วย

จากคำกล่าวข้างต้นเหล่านี้จะเห็นว่า การศึกษาภาษาถิ่นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย เนื่องจากว่าเรายังไม่มีหลักฐานอย่างอื่นที่จะทราบได้ว่า ลักษณะของภาษาไทยดั้งเดิมนั้นเป็นอย่างไร และประวัติความเป็นมาของภาษาเป็นอย่างไร ในปัจจุบันนี้เราจึงต้องเริ่มด้วยการศึกษาให้รู้ ลักษณะของภาษาถิ่นแต่ละถิ่นเสียก่อน แล้วจึงนำเอาลักษณะของภาษาถิ่นเหล่านั้นมาศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อสืบสาวให้รู้ประวัติความเป็นมาของภาษา และรู้ว่าภาษาดั้งเดิมเป็นอย่างไรต่อไปอีกขั้นหนึ่ง

^๓ ซอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ, "เทียบหน่วยเสียงภาษาอูบล เชียงใหม่ และสงขลา กับภาษากรุงเพา" (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน ๒๕๐๕); หน้า ๒.

ภาษาถิ่นในประเทศไทยแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ ๔ ภาค คือ ภาษาถิ่นภาคพายัพ ภาษาถิ่นภาคอีสาน ภาษาถิ่นภาคกลาง และภาษาถิ่นภาคใต้ เฉพาะภาษาถิ่นภาคกลางนี้ผู้ศึกษาภาษามักจะศึกษากันแต่ภาษากรุงเทพฯ อันที่จริงแล้วในภาคกลางยังมีภาษาถิ่นจังหวัดต่าง ๆ ที่น่าสนใจอีกมาก เช่น ภาษาระยอง ภาษาชลบุรี ภาษาจันทบุรี ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่าภาษาระยองเป็นภาษาถิ่นที่แตกต่างไปจากภาษากรุงเทพฯ และภาษาถิ่นจังหวัดอื่น ๆ ในแถบเดียวกัน คามคำบอกเล่าของชาวระยองปรากฏว่าชาวระยองนี้บางพวกเป็นชาวกรุงเทพฯ ที่อพยพลงไป และบางพวกก็เป็นพวกที่สืบเชื้อสายมาจากพวกของ การศึกษาภาษาระยองจึงน่าสนใจ ประกอบกับว่ายังไม่มีใครศึกษากันโดยละเอียดมาก่อน และผู้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นชาวท้องถิ่นระยอง จึงได้เลือกศึกษาและวิเคราะห์เรื่อง "หน่วยเสียงภาษาระยอง" ซึ่งจะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาภาษาไทย

ข้อความของปัญหา

ข้อความของปัญหาที่จะทำการวิจัยได้แก่เรื่อง "หน่วยเสียงภาษาระยอง"

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีจุดหมายที่จะศึกษาหน่วยเสียงชนิดต่าง ๆ ของภาษาถิ่นระยอง ซึ่งได้แกหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งศึกษาการประกอบหน่วยเสียงชนิดต่าง ๆ เหล่านี้เข้าเป็นพยางค์ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างของพยางค์เป็นแบบต่าง ๆ ด้วย

^๑ สัจวาเลย์ พัทธโนทัย, "เที่ยวบ้านเกิดสุนทรภู่," วิทยาคาร, ๓๗ (มิถุนายน, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒๐๘.

^๒ สุนทรภู่, นิราศเมืองแกลง (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๑๗๑.

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

๑. ได้สำรวจและศึกษาลงานวิจัยของผู้อื่นที่ได้เขียนเกี่ยวกับเรื่องหน่วยเสียงภาษาถิ่นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยนี้
๒. เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้จากภาษาที่ผู้วิจัยใช้เอง เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะว่าผู้วิจัยเป็นชาวท้องถิ่นจังหวัดระยอง และจากที่ชาวระยองคนอื่น ๆ ให้ความช่วย
๓. นำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. ทำให้มีความรู้เรื่องลักษณะของภาษาระยองในแง่ระบบเสียง หน้าที่ของหน่วยเสียง และลักษณะโครงสร้างของพยางค์ในภาษาระยอง ซึ่งยังไม่มีใครศึกษากันอย่างละเอียดมาก่อน
๒. เพื่อเป็นประโยชน์ในการที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาอื่น ๆ เพื่อสืบสาวให้รู้ประวัติความเป็นมาของภาษาไทย และรู้ว่าภาษาไทยดั้งเดิมเป็นอย่างไรต่อไป
๓. จะเป็นตัวอย่างและแนวทางให้แกผู้ที่ทำการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับภาษาถิ่น
๔. เป็นการเพิ่มผลงานการวิจัยทางด้านภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย